

Føroya Sosial-Demokratur

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 46

Lýsingarprísur fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Týsdagin 17. juli 1951

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

25. árg.

Líggjas Húsgarð

Ein av okkara mætastu mótstøðumunnum er farin.

Eg havi havt tann heiður uttan fyri politikk at samstarva við honum og vil fegin vera við at lýsa frið yvir minni hansara sum ein orðdjarvan mann, álitandi, góðan í ávikum.

Tóur Axalsson Dalsgård.

BÓKAGÁVAN

Úti á bókasavninum var tirsdagin kl. 3 samkoma. Dansku bókasavnsstjóri, Robert L. Hansen úr Keypmannahavn, handaði yvir til stjóran fyri bókasavninum her, Chr. Lützen, inspektóri, dansku bókasavna.

Fleiri fólk vóru boðin við, annars vóru øll vaksin fólk, ið áhuga hövdu, vælkomn.

Chr. Lützen beyð øllum at vera vælkomn og gav tínað orðði til bókasavnsstjóran, Hansen.

Hesin helt eina ógvuliga áhuga-verða røðu. Spurdi, um vit nakrantíð hövdu hugsað um hvat vit hövdu vítað, um eingi bókasövn hövdu verið, tí við at leita á bókasövnnum, verið hava gjøgnum tíðirnar, hava vit fingið kunnleika um forfedrar okkara.

Ár 700 f. Kr. var í Nineve bókasavn, hvar leirtalvarnar, teir skrivaðu á véru goymdar.

Papyrus bókasavn var í Alexandria 100 ár f. Kr., og 400 ár e. Kr. vóru fleiri bókasövn í Rom.

Seinri hövdu stórmenn bókasövn á borgum sínum, og bygdi hesi rúm við teimum í Rom sum fyrmynd.

Í miðöldini var tað mest kirkjan, ið gjörði hetta megnarverk. Klosturbroðurnir sótu har og ikki bert savnaðu saman tað, ið skrivað var frammanundan, men teir skrivaðu eisini.

Í 17. öld hevði verið ríkt andlív í Danmark, og hevði hetta eisini sett síni spor, soleiðis var Ríkisbókasavnið stovnað tá.

Í 1828 varð bókasavnið her stovnað. 2000 bind vóru og Jens Davidsen úr Suðuroy var bókasavndar.

Sum miðstöðubókasavn fyri allar Føroyar varð tað gjørt í 1921 við M. A. Jacobsen sum bókasavndar. Frá 1920 til 40 gekk savnið væl fram, studningur hevur fingið frá ríki, lögtingi og kommunu.

Men ovlitið var gjørt fyri børnini, har mátti meira gerast, tí við at læra børnini at viðfara og lesa

Frágreiðing TIL ÖLL BLÖÐINI

Í mong ár hevur verið trupult at fáa eina sjóverju her á landi, sum kundi skapa friðarlig vinnulíkindi fyri okkara útróður. Landsstýrið hevur mangan fingið áheitanir at fáa bött um hetta, og hevur vent sær til dansku myndugleikarnar at fáa økt sjóverjuna, eins og talan hevur verið um at fáa leigað føroyski far til brúks hesum víðvíkjandi.

Tann danska sjóverjan, ið hevur eftiransanina á hondum, hevur haft trupult við hetta av ymiskum orsøkum, millum annað av troti uppá skip.

Við tí nýggju dansku verjulóg-

bókur við skili, varð tað besta grundarlagið lagt fyri einum góðum bókasavni lagt.

Kríggið hevur eisini sett merki á bókasavninum helt hann áfram, alt var illa viðfarið, bókurnar uppslitnar og hvørt av sínum, men at so nógv var komið av skafti tey síðstu árin, var mest at takka bókasavndar Sverra Fon fyri.

Danski ríkisdagurin hevur júst áð 30.000 kr. í 3 ár til at keypa bókur fyri sum gáva til Føroya. Her var so tann fyrsti triðingurin 5—600 bind, og hövdu Føroyingar fingið loyvi at biðja um tær bókur, teir vildu hava. Harafrat las hann bræv, ið hann hevði fingið frá ríkisdegnum, hvar teir lata sum gávu til bókasavnið umframt hina áðurnevndu: Rigsdagens jubilaumsværk I—IV og V. Elberling: Rigsdagens medlemmer gennem 100 år. Tey bindini, ið enn ikki eru útkomin, koma seinri.

Hann endaði við at rætta Lützen yvirletið yvir bókurnar, ið hann hevði við hesum orðum:

Med håb om at De må få glæde deraf.

Chr. Lützen takkaði fyri røðuna og fyri at hann var komin upp við bókunum. Ein tann størsta týðning fingur hesar bókur fyri fólk, ið lærdu.

R. Long landsstýrismaður takkaði landsstýrisins vegna fyri gávu og helt fyri, at hóast føroyingar dugdu at lesa øll norðurlendsk tungumál, var danskt tað tað, ið best lá fyri.

Bókasavnið krevur meira fólk, so teir kunnu senda fólk út til bókasövnini á bygd fyri at hjálpa teimum.

ini — nr. 276, 18. juni 1951 — er flotanum víðvíkjandi skipað hesi verjið: »Sundets marinekommando, Bælternes marinekommando, Nordsøens og Kattegats marinekommando, Grönlands marinedistrikt og Færøernes marinedistrikt.«

Soleiðis verður nú skipað sjóverjustöð her í Føroyum, sum í fyrstu syftu kann verða fiskiveiði okkara til frama. Har verður radiostöð, sum skal hava samband við radiostöðir í Danmark og í Grönlandi, eins og tað gerst mögult henda vegin at fáa samband við føroysk skip á hesum sjókjum. Stöðin skal útvega eina meiri fullfíggjaðar veður- og bjargingartænastu í Føroyum. Hetta nýstovnað verjið veitir möguleika fyri, at danska sjóverjan alt árið kann hava skip undir oyggjunum fyri at veita føroyskum fiskiskipum nóg trygga verju á veiðiöknum um framt neyðturvuliga bjargingarhjálpa.

Til at passa radiostöðina, til kantórarbeiði og vaktarhald roknað við, at henda verjustöð kemur at hava eina manning av um leið 30 monnum. Tað fer at taka eina tíð, áðrenn arbeidd er liðugt, men eftirkanningar um pláss at byggja á o. a. vilja fara fram í næstum. Ein lítill bráðfengis stöð verður skipað fyrst í september mánað.

L.v. J. Djurhuus.

Kring um heimin

Roknað

í miljardum og miljónum

Vit liva í einari tíð við stórum tølum. Ongantíð í søguni hevur heimurin framleitt so nógv, ongantíð hava heimsfíggararnir brúkt so nógvar vörur sum nú, og ongantíð hava tær verið so dýrar.

Dag um dag hoyra vit um stór töl: skattir, útreiðslur til hvernir, stórar herir og astronomisk framlæisluerslit. Alt verður uppgivið í milliardum, miljónum, divisiónum, tíggiutúsund tons og øðrum, meir og minni kendum stóðardæmum.

Í ár skulu í USA nýttast 73 milliardir dollars til almennar útreiðslur. Talið er astronomiskt og verður enn størri í dæmi

Tíðindi

Um 50 grønir skótar eru farnir til Hvalbiar í dag. Um 35 úr Havn og Klaksvík. Átlanin er at vera eina góða viku. Leiðari frá Klk. Busch prestur og Henry Andreassen trúboðari, úr Havn Johs. Mortensen skrivari og Óla Björn prentari.

Frá 1. aug er Henry Andreassen settur sum trúboðari og skrivari fyri K. F. U. M. og K. fyri Norðoyar.

Í Vest Himmerland og Viborg kreds hevur hann verið eitt gott ár frammanundan.

Teir gulu fóru til Eiðis. Klaksvíksskótarnir báðir vóru í ferðalag við Pride ígjár.

Frælsur ítróttur

Á seinastu Vágastevnu var kapping í frælsum ítrótti.

Mongum tókti hetta bestu ítróttagreinin aftan á kapproðurin. Hetta er íheimligt, kann iðkast um fólk, ið er fáment og krevur lítið til fyri reikningar. Har 2—3 ung fólk eru saman, kann hesin ítróttur væl venjast.

Síðan er hetta í stóran mun bygt á fornan ítrótt, bæði at stykla og at seta fót á teig, leypa um ánnar og renna.

Ungfólk, ið ganga á odda, tit eiga tókk, ungfólk, ið enn eru uttanfyri vøllin, tríníð innum

»... spjót at varpa

... og til hvørja útreiður,

ið teir vilja fremja.«

Börnni í Vágum eru longu farnir at iðka henda ítrótt. +